شەش وەستگەی ژیانم دواییـن وتاری: جۆرج تەابشی ... و: ئاکۆ قادر حەمە

من کە لە گەشتی کۆتایی ژیانمدام، و دوایی شەش دەیە لە هاوەڵی پێنوس کە بە باشترین هاوەڕم دانابوو، لە دوایی هاوسەرو منداڵەکانم، وا دە گەڕەمەوە سەر شەش وەستگە لە ژیانمدا کە ڕەخنەکی یەکلاکەرەوەیان بینیوە لە هەموو ئەو شتانەدا کە نوسیومەو لە ئەو ئاراستەیەشدا کە پێم نوسیوەو هەتا لەو بوارانەشدا کە وەرگەڕانم تێدا کردوە.

وەستگەی یەکەم:

لە خۆزانێکی مەسیحیدا لە دایك بووم، لە سەرەتایی هەرزەکاریمدا زۆر بە تونديی ئایندار بووم، ئەرکە ئایینەیەکانم ئەوەندە بە هەستیاریەوە ئەنجامدەدا هەتا برا چکۆلەکەشم گاڵتەی پێم دەکرد. ڕۆژێکیان لە قوتابخانە، لە پێلی دووەمی ناوەندی ئەوکاتە بووبومە 14 ساڵ، لە ناو وانەکاندا وانەیەکی ئایینی هەبوو کە کاهینێك دەیوتەوە کە ناسرابوو بە سروشت تونديی، تا ئەو قۆناغە بیرکەیەکی ووونمان وەرگرتبوو دەربارەی نەخشەی گەردوون و بازنەیی زەوی و خولگەکەی و قەبارەکەی، لە یەکێك لە وانەکانی ئایینداا مامۆستای کاهین پێ ی وتین:" منداڵەکانم ئێستا دەزانن زەوی چی یە، هەروەها دەزانن قەبارەکەی چەندە، دەمەوێت ئێستا ئەوە بڵێنە پێش چاوتان کە زەوییەك هەیە ملیۆنێك جار لەم زەویە گەورەترە، وە ئەو زەوییە گەورەترە بە ملیۆن جار لەم زەویە لە ئاوو خاك پێك نەهاتوە بەڵکو لە ئاسنی لە پڕا تونديتر پێکهاتوە، ئەو زەویە ملیۆن جار گەورەترە لە زەوی و لە ئاسن تونديتر پێکهاتوە، هەر ملیۆن ساڵ جارێك باڵندەیەك دێتە سەری باڵەکانی پێدا دەخشێنێت، بە چەند و بە چەند -ئەم وشەیە هەتا ئەمڕۆش لە گوێمدا دەزرنگێتەوە- چەند ملیۆن ملیۆن ساڵی پێویستە ئەم باڵندەیە بتوانێت بە باڵەکانی کە ملیۆن ساڵ جارێك بەو زەویە ملیۆن جار گەورەترە لە زەویدا دەیخشێنێت دەتوانێت ئەو زەویە بسڕێتەوە(نەیهێڵێت)؟ ئەو زەویە نامێنێت بەڵام سزای ئەوە لە دەزەخدا دەمێنێت ئەگەر بە گوناهەوە بمرن.

ئەم ئاگادارکردنەوە ژمێریاریە توشی لەرزی کردم. -هەموو

هەهندەکانی تگەشتم ئەوکاتە منداڵکی زیرەك بووم- لە قوتابخانەکە هاتمەدەرەوە و لە ڕێگادا سەرم بادەدا. قوتابخانەکە لە گەڕەکێکی کۆن و خەمناك بوو، بۆنی شوێنە داخراوەکانی لێ دەهات، لە دووری 200 مەتر لە دەروازەیەکی تەنگەبەردا کە لە شەودا بە دەرگایەکی ئاسنین کۆتم دەدرا، لەو دەروازەیەوە دەچویتە سەر گەڕەکێکی پان و کراوە کە لێیەوە یەکەم شت دەتبینی باڵەخانەیەکی تا ئاستێك تازەبوو کە لە نهۆمی دووەمەمیدا خۆزانێکی ئیتاڵی دەژیان، کە سێ کچی گەلێك جوانیان هەبوو، زۆرجار دەماندیتن لە "باڵکۆنەکەیاندا" دادەنیشتن بەشێوەیەك کە لە هەموو لایەکی شەقامەکەوە بۆ بینین واڵا بوو. ئەو ئێوارەیە هەر کە تەماشام کردن بە پەلە نیگام لە سەریان لابردو چاوم داخست، بۆ؟ لێرەدا دەبێت بگەڕێمەوە بۆ ئەو مەسیحیەتەی کە لە ناویدا لە دایك بووم و بنەماڵەکەشم لە سەر ئەوە پەروەردەیان کردبوم.

لە مەسیحیەتدا دەوترێت کە گوناە سێ کوچکەییە: گوناە لە کردەوەدا، گوناە لە گوتندا، گوناە لە بیرکردنەوەدا، هەتا ئەم گوناهەی سێ یەم دەکرێت گوناهێکی کوشندە بێت، و سزاکەشی بە پێی لاهوتی مەسیحی چونە دۆزەخ بێت بۆ هەتا هەتایە، ئەگەر لە بارەی سێکسەوە بێت بە پێی ئەو وەسیەتەی کە دەڵێت: "ئیشتیهای ئافرەتی کەس مەکە". بەو پێیەی هەموو ئافرەتێك ئەگەر هاوسەری شەرعیت نەبوو ئافرەتی ئەوی تر، کەواتە، ئارەزوی سێکسی خۆی دەبێتە هۆی گوناهێکی کوشندە کە خودا لە مرۆڤی نابورێت وە لە سزای دۆزەخی ڕزگار ناکات ئەگەر لە بەردەم کاهینێکدا دانی پێدا نەنێت. ئەم کاهینەش لەم وانە ئاینیەدا جەختی لە سەر گوناهی بیرکردنەوە بوو، چونکە دەیزانی کە بواری بیرکردنەوەی هەرزەکاران لە قۆناغی هەرزەکاریدا هەر لە سەر سێکسە. بەمشێوەیە کە لە دەروازە تەنگەبەرەکەی قوتابخانەکەوە دەرچووم بەرەوە ئەو شەقامە فراوانەی کە کراوەبوو بە سەر باڵکۆنی سێ کچە هەرزەکارە ئیتاڵیەکەدا، من دابەشبووم بەسەر ئارەزووی تەماشاکردنیان و ترس لە سزای هەتا هەتایی ئاگری دۆزەخ بەو شێوە ترسناکەی کە مامۆستا کاهینەکەمان بۆی وێنا کردبوین لە ڕێگای نمونەی باڵندەکەو زەویە ئاسنینە ملیۆن جار گەورەترەکە لە زەوی. بەمشێوەیە تەنها بەوەوە نەوەستام کە چاوم داخەم، بەکو بەو ڕێگایەدا بەرەو ماڵەوە دەڕۆشتم، هەوڵم دەدا وێنەی سێ ئیتاڵیەکە لە خەیاڵم دەرکەم و هەموو ترسم لەوە بوو بە ڕکەوت لەو باڵکۆنانەوە ئینجانەیەك لەو ئینجانە گۆانەی کە نەریتکی خەکی شارەکەم "حەلەب" بوو کە باڵکۆنەکانیان پێ دەڕازاندەوە بکەوێت بەسەرمداو بمرم و من لە باری گوناهێکی کوشندەدابم. گەشتمە ماڵەوە

و لە بارەکی تائاستێك شەواودا بووم و وێنەم دەکرد و تایەکی ڕاستەقینە لە ی دام و دوو ڕۆژ لە جێگادا خستمی، کاتێك بەئاگا هاتمەوە یەکەم پەرچەکردارم ئەوە بوو کە بە خۆم ووت: نا، ئەو خودایەی کە ئەو کاهینە بێی باسکردم ناکرێت هەبێت و ناکرێت تا ئەو ئاستە ستەمکار بێت، لەو ڕۆژەوە لەوە کەوتم مەسیحی بم.

وێستگەی دووەم :

کە ئاراستەی کۆتایی ژیانی دیاریکردم، جگە لە چیرۆکی وازهێنانم لە مەسیحیەت، ئەو کاتەبوو کە لە قۆناغی ئامادەییمدا دەچوومە قوتابخانەیەکی فەرمی سەر بە دەوڵەت، ئەوەی لە یادم بێت ساڵی 1955 بوو. ئەویش دوایی ڕوخانی ژەنەراڵی سەربازی ئەدیب ئەلشیشکلی دەسەڵاتداری دیکتاتۆری سوریا بوو، کە هاوپەیمانی نێوان حزبی بەعس و حزبی شیوعی و ئیخوان موسلمین ئەو دەسەڵاتەی ڕوخاند، کاتێك گفتوگۆیان لە نێوان خۆیاندا کردوە، لە ئیخوان موسلمینیان پرسیوە: چیتان دەوێت؟ چ وزارەتێك؟ ووتیان: ئێمە وزارەتمان ناوێت، ئێمە یەك داواکاریمان هەیە ئەویش دانانی وانەی فێرکردنی ئایینیە لە قوتابخانە ئامادەییەکاندا. فێرکردنی ئایینی لە قۆناغی سەرەتایی و ناوەندیدا ڕێگا پێدراو بوو بەکو سەپێنرا بوو. بەڵام لە قۆناغی ئامادەییدا وانەکانی زانستی ئەخلاق و پەروەردەی نیشتیمانی دەخوێنرا و وانەی فێرکردنی ئایینی تێدا نەبوو. بەمشێوەیە بڕیاردرا بە زیادکردنی وانەی ئایینی بۆ قۆناغی ئامادەیش، منیش لەو ساڵەدا چومە ئامادەیی.

ئەو ڕۆژانەی کە پێم وترا وانەی ئایینی هەیە، بە هاوڕێکانم ووت، ئەو کات خەریك بوو بەرەو ئەوە دەچوو ببم کادرێکی سۆشیالیستی ناو "حزبی بەعس"، وتم: دەمەوێت بچمە وانەی ئایینیەوە تا زیاتر فێربم، چونکە پێشتر لە قوتابخانەدا تەنها وانەی پەروەردەی مەسیحیم وەرگرتبوو، بەڵام ئێستا دەمەوێت زیاتر دەربارەی ئیسلام بزانم کە ئایینی زۆرینەی سوریەکانە، چوومە وانەکەوە، مامۆستاکە شێخێکی باڵا بەرز بوو، تا ئێستاش ڕەنگی دیزداشە خاڵەمۆشیە ڕازاوەکەییم لە یادە، پێشتر بە تەباشیر لە سەر سەبورەکە نوسیبووی: "هەرکەس موسڵمان نەبێت دوژمنی ئیسلامە"، ئەمە بابەتی وانەکە بوو. ئەمەی شیدەکردەوەو شیدەکردەوە و هاوپاڵەکانیشم لەمنیان دەڕوانی، هەمویان بە وریاییەوە تێیان دەڕوانیم تا پەرچەکرداری من ببینن، نیوەی کاتی وانەکە تەواو بوو منیش هەر گوێم لە وانەکە دەگرت، پاشان شێخ گووتی: ئێستا دەرگای گفتوگۆ دەکەیینەوە. منیش یەکسەر دەستم بەرزکردەوە، وتی: فەرموو، ناوت چییە؟ بە جەختکردن لە

ناوەکەم وتم: ناوم: "جۆرج تەڕابشی" یە، وەك ئاشکرایە جۆرج ناوێکە جگە لە مەسیحیەکان کەس بەکاری ناهێنێت، پەشێکاوو دێپەی ئارەق لە نۆچەوانیەوە دەرچوو، درۆژەم دایە و گوتم: مامۆستا من موسڵمان نیم، من بە بنەچە مەسیحیم، ئایا من دوژمنی تۆم؟
وتی: پەنا بەخوا، کێ ئەمەی ووتوە؟ چۆن وا دەڵێیت؟
پێم وت: مامۆستا وا 30 خولەکە تۆ دەڵێیت ئەوەی موسڵمان نەبێت دوژمنی ئیسلامە، ئایا من دوژمنی تۆم؟ ئیدی مامۆستاکە هەڵەکەی خۆی بۆ دەرکەوت، و وتی: نا نا مەسیحیەکان ئەهلی کتابن، ئەو پرسیارەی لە لای من دروست بوو ئەوە بوو کە بۆچی نەیزانی و هەر لە سەرەتاوە ئەو هەڵاوێردەی بۆ ئەهلی کتاب نەکرد؟ بەڵام هەتا ئەگەر پرسیاریشم لێ نەکردایە ئایا هەر کەسێك موسڵمان نەبێت دەبێت بە دوژمنی ئیسلام؟ دەبوو ئەو کات ئەو پرسیارەشم لێ بکردایە: هەتا ئەگەر لە ئەهلی کتابیش نەبم ئایا من دوژمنی تۆم؟ بەڵام خۆم گرت.
لەو ساتەوە تۆ گەشتم کە ئەرکێکی گەورە لە کۆمەڵگاکانماندا چاوەڕێمانە و پرسەکە تەنها نە گۆڕینی سیاسەتە و نە گۆڕینی وزارەت، بەڵکو یەکەم ئەرك و پێ دەچێت دوا ئەرکیش هەر پرسی گۆڕین بێت لە بواری بیرکردنەوەدا، بەڵکەوت لە دواییدا وا هەڵکەوت کاتێك بووم بە مامۆستا، ڕۆژی کردنەوەی وەرزی تازەی خوێندن، چاومکەوت بە هەمان مامۆستا لە هۆڵی مامۆستایان ئەو هەر مامۆستای پەروەردەی ئایین بوو لەو قوتابخانەیەدا کە من بە مامۆستای زمانی عەرەبی تێیدا دامەزرام، بە پەلە لە کرسیەکەی هەستا و بەرەو ڕووم هات لە ئامۆزی گرتم و وتی: ببورە مامۆستا، هەڵەیەك بوو لە ژیانمدا کردم هەرگیز دووبارەی ناکەمەوە.

وەستگەی سێ یەم:

لە ژیانمدا ڕووبەڕووی ڕوداوێکی هاوشێوە بوومەوە، بەڵام ئەمجارە لە گەڵ هاوڕێ حزبیە مەسیحیەکانمدا. ئەو ڕووداوە گۆڕانکی قوڵی لە ناخمدا و لە هۆشیاریمدا دروست کرد و بوو بە هۆیەکی سەرەکی لەوەی بووم بە نوسەر لە بەر ئەوەی هەستم کرد نوسین تاکە ڕێگایە کە بتوانم بیگرمە بەر بۆ گۆڕینی هزری لە کۆمەڵگادا. ڕووداوەکەش بەمشێوە بوو: وەك نەیارێکی دەسەڵاتی حزبی بەعس خرامە زیندانەوە. پێشتر ئینتیمام بۆ حزبی بەعس هەبوو پێش ئەوەی دەسەڵات بگرێتە دەست، پاش ساڵێك لە هاتنە سەر دەسەڵاتی حزبی بەعس وازم لەو حزبە هێنا بەهۆی ناکۆکی سیاسی و ئایدۆلۆجیم لە گەڵیاندا کە لێرەدا دەرفەتی چونە ناو وردەکاریەکانیمان نیە. پاش ئەوەی وازم لەو حزبە هێناو بووم بە ئۆپۆزیسیۆن خرامە زیندانەوە. لە زیندان ژمارەیەك

بەعسی زیندانیکراو هەبوون کە سەر بە ئاراستەی ڕاست ەو بوون کە پێچەوانەی ئاراستەی دەسەڵات و پێچەوانەی ئاراستەی چەپیش بوو کە من ئینتیمام هەبوو بۆ دوای ئەوەی حزب بەسەر باڵی جیاوازدا دابەشبوو، زۆرینەی ئەوانە خەڵکی جەبەل حەران بوون لە سوریا کە زۆرینەی دانیشتوانی ئەو ناوچەیە هەر لە سەردەمی غەساسنەکان و دوای ئەوانیشەوە هەر مەسیحی بوون. لە زیندان پێنج یان شەش لەو بەعسیە مەسیحیانە لە ژوورێکی بەکەمەلدا پێکەوە بووین کە دەیەها زیندانیکراوی لە خۆدەگرت. ئەوکات ژیانی هاوسەریم لە گەڵ خانمی نوسەر "هنرییت عەبودی" پێکهێنابوو، یەکەم منداڵم لێ ی هەبوو کە تەمەنی ساڵێك یان دوان دەبوو، بیرم نەماوە. لە زیندانداا بووم و تەنها بیرم لە ژنەکەم و لەو منداڵە دەکردەوە کە لای ئەو جێم هێشتبوو، نازانم چۆن باس هاتە سەر باسی شەرەفی سێکسی کە پێویستە ئەو ئافرەتە بکوژرێت کە پەیوەندییەکی سێکسی ناشەرعی دەبەستێت ئەگەر موسڵمان بێت یان مەسیحی، وە وا باشتریشە کە لە لایەن براکەیەوە سەربڕدرێت لە پێناوی گەڕاندنەوەی شەرەفی لەکەداربودا. قسە دوای قسە گفتوگۆکە گەیاندنی بەمەی، پێم وتن: من لە بنەمای تاوانی شەرەف لە بناغەوە ڕەت دەکەمەوە، وە ئەم هەڵوێستە ناتوانم قبول بکەم لە مرۆڤکەوە خۆی وا پیشان دەدات پێشکەوتوخواز یان سۆشیالیستی یان بەعسی بێت. لەو کاتەدا یەکێکیان بە توڕەییەوە هەڵیدایەو وتی: تۆ ژنت هێناوە؟ وتم: بەڵێ، وتی: چیت هەیە؟ وتم: کچێکم هەیە. گوتی بەدنیاییەوە منداڵە؟ وتم: بەڵێ. وتی: وا دانێ کچەکەت گەورە بووە و لە گەڵ گەنجێکدا هەڵەی کرد ئایا سەری نابڕیت؟؟ پێم وت: من مایای کچم (کچەکەم ناوی مایایە) سەربڕم لە بەر ئەوەی بینیومە کوڕێکی پەسەندکردوە! وتی: چۆن؟ سەری نابڕیت؟ پێم وت: هاوڕێ شێت بوویت!! مایا سەر بڕم؟ ئەو وتی: تۆ شەرەفت نیە! تۆ عەرەب نیت و شایستەی ئەوەش نیت نە عەرەب بیت و نە بەعسیش بیت! ئەو هاوڕێ زیندانیکراوانەم بۆیاری دابۆان و قسە لە گەڵ نەکردنیان لە گەڵ دام لە بەر ئەوەی شایستەی شەرەفمەندی ئەوە نەبووم کە نە عەرەب بم و نە بەعیش بم گەرچی وەك ئەوان ئۆپۆزیسیۆنی ڕەوتی دەسەڵاتداریش بووم. لە ئەنجامی ئەم پشت تێ هەڵکردنەیان لە من و ئەو کارە دوژمناکارانەی دواتر لە بەرامبەرم نواندیان داواکارییەکم بۆ ئیدارەی زیندان بەرزکردەوە تێیدا داوامکردبو بمگوازنەوە بۆ ژوورێکی تاکەکەسی، لە بری ئەوەی لە ناو هاوەڵانکدابم کە پشتم لێ کەن و ڕقیان لێم بێتەوە.

لەو ڕۆژەشەوە وانەیەکی تازە فێربووم ئەویش ئەوە بوو کە پرسەکە تەنها پرسی موسڵمان و نا موسڵمان، ومەسیحی و نامەسیحی نیە، لە

ووی هۆشیاری کۆمەڵایەتیەوە… گەرچی سەر بە یەك ئایدۆلۆجیاش بن. پرسەکە زۆر لەوە قووترە. پرسەکە بە پلەی یەکەم پرسی بونیادی هزرییە. لە ناو مۆخی مرۆیدا دوو چین هەیە: چینێکی سەرەوەی ووکەش کە دەکرێت سیاسی بیت، پشکەوتوخواز بیت، سۆشیالیستی، وەحدوی بیت، لە گەڵ چینێکی بونیادی لە خوارەوە کە لە ناو ئەم مۆخەیاندا دەکرێت تا سەر مۆخ تا سەر ئۆسقان کۆنەپەرست بیت، ئەگەرچی هەڵگرەکەی مەسیحی بێت یان موسڵمان. لەو ڕۆژەوە بۆوایەك لە لام بەهێز بوو کە هەوڵست بەرامبەر ژن لە کۆمەڵگاکانماندا هەوڵستمان بەرامبەر سەرتاپای جیهان دیاریدەکات. لەو ڕۆژەشەوە بۆوایەك لە لام لە هەر کاتێکی تر زیاتر بناغەی داکوتی ئەویش ئەوەبوو کە پێویستە خەبات بکەیین لە ڕێگای وشەوە لە پێناوی گۆڕینی شێوەی بیرکردنەوە، گۆڕینی بونیادی ناوەکی عەقڵ، نەك تەنها بونیادی ووکەشی سیاسی یان ئایدۆلۆجی.

لە وەستگەی چوارەمی:

ژیانمدا، لە دوای قۆناغی نەتەوەپەرستی عەرەبی و بەعسی بوون و چەپبوون و مارکسی بوندا، نزیکەی فڕیدەهات.
چیرۆکی من لە گەڵ فڕیددا بە ڕوداوێکی سەرنجڕاکێش دەستی پێ کرد، دوای ئەوەی ژنم هێنا و دوو کچم هەبوو، هەر کە لە سەر سفرە دادەنیشتم بۆ نانخواردن، نانەکەم بەدەستەوەدەگرت -لە سوریا نانێکی عەرەبیمان هەیە- لە زۆر لە وڵاتە عەرەبیەکانی تردا باو نییە، ناخودئاگایانە لە لێوارەکانیەوە پارەپارەم دەکرد و هاوسەرەکەم و کچەکانیشم لە بەرامبەرم دانیشتون نان دەخۆن، نەمدەتوانی بەر بەخۆم بگرم کە نانەکە وا پارچە پارچە نەکەم هەتا ئەگەر لە سەر سفرەکەش میوانیشمان هەبوبێت.
هاوسەرەکەم بە دیالێکتە حەلەبیەکەی پَی دەوتم: جارج عەیبە، خەڵك دەتبینن، و کچەکانیشت ئەم نەریتەت فێر دەبن، هەتا کە میوانێکیشمان دەبێت دەتبینن چۆن بەرامبەریان نان بەوشێوەیە پارچە پارچە دەکەیت! منیش پێم دەگوت: ڕاست دەکەیت. بەڵام هەموو جارێك خۆم لە بیر دەکرد و بە بێ مەبەست دەگەڕامەوە سەر لێك هەڵوەشاندنەوەی نان بە بێ ئەوەی ئاگام لێ بێت. وە بەمشێوەیە هەتا ڕۆژێکیان بە ڕێکەوت وتارێکم خوێندەوە- لەو بۆوایەدا نیم هی فڕیدبێت بەڵکو هی یەکێك لە قوتابیەکانی بوو- دەربارەی ئەم دیاردە دەرونیە دەدوا و وای دادەنا کە نیشانەیەکی عەسابی (دەماری) بێت بەو پێیەی کردەیەکی لێکهەڵوەشاندنەوەی خانەویستانە و ناخودئاگایانەی باوکە. کاتێك ئەو وتارەم خوێندەوە تەزوو بە

گیانمدا هات: کەواتە من باوکم پارە دەکەم! لە ئاستیدا لە هەرزەکاریمدا نەوانم لە گەڵ باوکم باش نەبوو. لەو ڕۆژەوەی ئەو وتارەم خوێندەوە کراوەمەوە بەووی شیکردنەوەی دەرونیدا، دەستمکرد خوێندنەوەی فرۆید پاشان دەستم کرد بە وەرگێڕانی، دواجار لە گەڵ باوکم ئاشت بومەوە- ئەوکاتە ساڵانێك بەسەر مردنیدا تێ پەڕیبوو- لە بەرامبەر باوکمدا بەخۆمدا چووەمەوە و ئاستێکی باش لە ئارامی دەرونیم بۆ گەڕایەوە و وای لێ کردم تا ئادەیەك بەشوەیەکی نوێ تەماشای ژیان بکەم. نزیکەی 30 کتێبی فرۆیدم وەرگێڕا، بەڵام دیارە کە لە زمانی ڕەسەنی خۆیەوە کە ئەڵمانیە وەرم نەگێڕا، بەڵکو لە زمانی فەڕەنسیەوە وەرمگێڕا. ئەوە ئەو پەندە ئیتاڵیە دەزانن کە دەڵێت: وەرگێر خائنە Traduttore, traditore. منیش ئەگەر لە وەرگێڕاوێکەوە وەرگێڕان بکەم ئەوا خیانەتێکی دوانەییە، بەڵام ئەم هەڵبژاردنەم ناچاری بوو چونکە لە ناو ڕۆشنبیری عەرەبیدا، کە بەهۆی کێشە نیالیستی پڕشوەوە دوو زمانی ئینگلیزی و فەڕەنسی بایەدەست بوون تێیدا، ئەوانەی وەرگێڕانیان لە ئەڵمانیەوە دەزانی کەمینەیەکی بچوك بوون. ئەگەر من فرۆیدم وەرنەگێڕایە و کەسی تریش لە ئینگلیزی و فەڕەنسیەوە وەریان نەگێڕایە ئەوا ڕۆشنبیری عەرەبی بە بێ فرۆید و شیکردنەوەی دەرونی دەمایەوە، ئەمەش شتێکی پەسەند کراو نیە. بەدڵنیاییەوە من خیانەتێکی دوانەییم ئەنجامدا لەوەرگێڕانم لە بۆوەرگێردراوەوە، بەڵام لەو بۆوایەدام خزمەتێکی پڕۆیستم بە ڕۆشنبیری عەرەبی کردوە. من ئێستا سەرقاڵم، نزیکەی ساڵێکە، بە چاو پیاخشاندنەوە بە وەرگێڕانە فرۆیدیەکانمدا بە سود وەرگرتن لە بڕاوبونەوەی وەرگێڕانی تازەی فرۆید بێ سەر زمانی فەڕەنسی- دوو وەرگێڕان یان سیان بێ یەك کتێب- بێ ئامادەکردنی نوسخەیەکی پاکژکراو و زیاتر هاوشێوە بە دەقە ڕەسەنەکە، بە ئاواتی ئەوەی ڕۆژێك بێت وەرگێڕمان هەبێت ئاستەوخۆ لە زمانی ئەڵمانیەوە وەرگێڕان بکەن.

لە وێستگەی پێنجەمی:

ژیانمدا لە سەر پەیوەندیم لە گەڵ محەمەد عابد ئەلجابری دەوەستم کە چارەکە سەدەیەکم لە ژیانمدا بێ تەرخانکرد.
لە ساڵی 1972 گواستمەوە بۆ لوبنان بۆ گرتنە دەستی سەرنوسەری لە گۆڤاری "دراسات عربیە" ی مانگانە کە لە لوبنان دەردەچوو لە خانەی الگلیعە. جابری لە سەرتای هەشتاکانەوە هەندێك وتاری بۆ دەنارم بۆ بڵاوکردنەوە لە گۆڤارەکەدا. پاشان کتێبێکی نارد بۆ خانەی الگلیعە بە ناونیشانی "پێکهاتەی عەقڵی عەرەبی"، کە بەشی یەکەمی پڕۆژەی

"ەخنەی عەقڵی عەرەبی" بوو. خاوەنی خانەکە بەشیر ئەلداعوقی کۆچکردوو دەستنوسەکەی پێدام و گوتی: تەماشایەکی ئەم کتێبە بکە تێ باشتر لە من لە کەلەپور تێ دەگەیت. کتێبەکەم خوێندەوە و پێم وت: ئەمە کتێبکی نایابە، یەکسەر بڕاوی بکەرەوە. بەدڵنیاییەوە بڕاوی کردەوە. بەڵام هەر لەو کاتانەدا بوو بەیاری خۆم دابوو- لە شەی ناوخۆی لوبنانیش بەزار بووبوم- بە کۆچکردن لە بەیروتەوە بۆ پاریس بۆ کارکردن لە گۆڤاری "الوحدە".
لە کاتێکدا من ماڵئاواییم لە وار و لە هاوڕێیان و لە بەشیر ئەلداعوق دەکرد کتێبی "پێکهاتەی عەقڵی عەرەبی" بڕاوبوبووە، ئەم کتێبەش تاکە کتێب بوو لە گەڵ خۆم هەڵمگرتبوو لە بەیروتەوە بۆ پاریس لە گەڵ فەرهەنگی "المنهل"ی سوهێل ئیدریس، لە کتێبخانەکەم کە پێنج هەزار کتێبی تێدابوو تەنها ئەو دوو کتێبەم لە گەڵ خۆم برد.
گەشتمە پاریس و لە ماڵە تا ڕادەیەك چڕەکەمدا دووبارە ئەم کتێبەم خوێندەوە، بە تەواوەتی بە کاریگەری کتێبەکە کاریگەر بووم. یەکەم وتار کە لە گۆڤاری "الوحدە" بڕاوم کردەوە دەربارەی ئەم کتێبە بوو. بە ڕوونی وتبووم- زۆر لەو کەسانەی ژیاننامەی منیان خوێندۆتەوە ئەم چیرکە دەزانن- "ئەم کتێبە تەنها هۆشیارت ناکاتەوە بەکو دەتگۆڕێت، هەر کەس ئەم کتێبە بیخوێنۆتەوە دوای ئەوەی دەیخوێنۆتەوە ناگەڕێتەوە سەر ئەو شێوەیەی کە بووە پێش ئەوەی بیخوێنۆتەوە". بەم حەماسەتەوە خوێندنەوەیەکم لە سەر کتێبەکە لە گۆڤاری "الوحدە" بڕاوکردەوە. بەڵام خاڵکی تەفسیلی بچوك لە کتێبەکەدا هەبوو هەندێك گومانی لا دەوروژاندم ئەویش پەیوەندی بە هەڵوێستی جابریەوە هەبوو لە بارەی "ئیخوان ئەلسەفا". لە خوێندنی زانکۆیەمەوە لە بەشی زمانی عەرەبی لە زانکۆی دیمەشق بیرکەیەکی گشتیم لە بارەی ئینتیمای ئیخوان ئەلسەفام بۆ عەقڵانیەتی فەلسەفەی ئیسلامی لادروست بووبوو. جابریش هەندێك قسەی زۆر نێگەتیڤی دەربارەی ئیخوان ئەلسەفا کردبوو ئەوانی بە "عەقڵی دابڕاو (جیابوەوە) لە ئیسلام" دانابوو، بە جەتکردنەوە لەوەی کە ئەوان دژ بە عەقڵ، و دژ بە فەلسەفە، وڵێژیك، و و دژی خاوەنی لێژیکیش کە ئەرستۆیە وەستاونەتەوە. بەمشێوەیە گومانێك لە بارەی ئەم خاڵەوە بە تایبەت لە لام دروست بوو، لە تواناشمدا نەبوو یەکلایی بکەمەوە لە بەر ئەوەی نامەکانی ئیخوان ئەلسەفا بەردەست نەبوو لەم تاراوگە پاریسیەمدا.

بارودۆخ وای هێنا کە گەشت بکەم بۆ یەکێك لە وڵاتانی کەنداو کە بانگهێشکرابووم بۆ کۆنگرەیەك، لەو ولاتەی کەنداودا بەخۆمم وت من

ئەو نامانەی ئیخوان ئەلسەفا بەردەست دەخەم بۆ یەکلاکردنەوەی ئەم پرسە. گەشتم بۆ کتێبخانەیەکی گەورە لەوێ لە فرێشیارەکەم پرسی: کتێبی "نامەکانی ئیخوان ئەلسەفا"ت هەیە؟ بە تۆنێکی سەرسوڕماوە وتی: نەخێر مامۆستا. پێم وت: لە کوێ دەتوانم دەستم بکەوێت؟ وتی: مامۆستا، تۆ ئەزانی ئەم کتێبە دەربارەی فەلسەفەیە؟ پێم وت: بەڵێ. وتی: کتێبی فەلسەفی لێرە قەدەغەیە. ئەمەش یەکەمجارم بوو ببیستم کتێبی فەلسەفی قەدەغە بێت، دواتر بۆم دەرکەوت نەك تەنها لەم وڵاتەی کەنداودا کتێبی فەلسەفی قەدەغەیە بەڵکو لە زۆربەی دەوڵەتانی کەنداودا قەدەغە بوو. بە فرێشیارەکەم گوت: ببورە، بەخودا من نەمزانیو. لە قسەیەکەوە بۆ قسەیەکی تر دەستمکرد بە گفتوگۆیەکی دۆستانە لە گەیدا و پێم وت: من کتێبەکەم پێویستە، چی بکەم؟ وتی: لەوێدا کتێبخانەیەکی تر هەیە. ناو و ناونیشانەکەی پێدام و وتی: بەڵکو لای بێت.

چووم بۆ کتێبخانەی دووەم و لە بارەی کتێبەکەوە لە فرێشیارەکەیم پرسی. بڵگومان هەمان وەڵامی دامەوە، پێم وت: گەگەم بدە خێمت پێ بناسێنم: من نوسەرو وەرگێڕم ناوم "جۆرج تەڕابشیە". هەر بە بیستنی ئەوەی وتم جۆرج تەڕابشی، وتی: بەخێر بێیت و دەستی کرد بە پیشاندانی ئەو کتێب و وەرگێڕانانەی من کە لای ئەو دەست دەکەوت، پاشان درێژەی دایە: وخسەتم بە. چووە ژوورەوە و خاون کارەکەی کە خاوەنی کتێبخانەکە بوو بانگکرد ئەویش هات وتی: بەخێر هاتی ئوستاز جۆرج، و میواندارێی کردم، پێویستیەکەی خێمم بە کتێبەکە بۆ گێڕایەوە لە بەر ئەوەی لە پاریس دەستم ناکەوێت و ناشتوانم لە لوبنانەوە بیهێنم بە هێی شەێی ناوخێی لوبنانەوە، وهتد، وتی: بەخودا ئوستاز تۆ نازانی ئەم کتێبانە قەدەغەن؟ پێم وت: دەزانم بەڵام بەڵکو یارمەتیم بدەیت. وتی: لەگەڵم وەرە. پێکەوە گەشتینە ژۆر زەمینێکەوە دیتم کۆمەڵێك سندوق و کتێبی تری تێدا بوو، چوار بەرگی گەورەی ئیخوان ئەلسەفای دەرهێنا، وتی: فەرموو ئوستاز. نەیدەویست پارکەی وەربگرێت بەڵام من مکوبوم نرخەکەیم بە گشت سوپاسێکەوە دا.
من لە گەگای گەانەوەمدا لە فڕۆکەکەدا و لە ماڵەوەش هەموو خەیاڵم لای ئەوە بوو ئەو دەقە بدزمەوە کە جابری لە بارەی ئیخوان ئەلسەفاوە دەیگێڕێت گوایە ئەوان دژ بە لۆژیك و دژ بە ئەرستۆ و دژ بە فەلسەفە بوون.
بەشی چوارەمم لە نامەکان کردەوە بەدوای ئەو دەقەدا دەگەڕام کە لە پەراوێزی کتێبی "ەخنەی عەقڵی عەرەبی" ئاماژەی بۆ کرابوو بەڵام نەمدۆزیەوە، گەڕام و گەڕام و پاشان بە خێمم وت: پۆ دەچێت

هەیەکی چاپ بوبێت بێیە پێویستە دوبارە هەر پەنجاو یەك نامەکە بخوێنمەوە. بەمشێوەیە دەستم کرد بە خوێندنەوەی کتێبی نامەکانی ئیخوان ئەلسەفا بە هەر چوار بەشەکەیەوە تا گەشتم بە نامەکانی 10-11-12-13-14، زۆر بە توندی حەپەسام. لەم پێنج نامەیەدا، دوای ئەوەی خویان ناساند، بە ڕوونی شتێکی وا دەڵێن: ئەی براکەم، خودا بە ڕەحمی خۆی پشتیوانی تۆ و ئەمەش بێت، بزانە، هیچ دەروازەیەکت نیە بە ڕووی ئەمەدا لە ڕێگای لۆژیکەوە نەبێت لە بەر ئەوەی تەنها لۆژیکە دەتوانێت گوتار لە نێوانماندا شیاو بکات، وەرە با لۆژیك و کتێبەکانیت بۆ ڕاڤە بکەین، پاشان نامەکانی 10 بۆ 14 تەرخان دەکەن بۆ ڕاڤە کردنی کتێبی لۆژیکی ئەرستۆ وەك گوزارە و گوتراو و پێوەر و بەڵگە، زاراوکانیش بە شێوازە یۆنانیەکەی بەکاردەهێنن وەك ئەنالۆتیکا و کاتیگۆریاس و هتد.

کاتێك من ئەم پێنج نامەیەم دەخوێندەوە کە ڕاڤەیەکی تۆرۆپێی لۆژیکی ئەرستۆ بوو لە خۆمم دەپرسی: چۆن جابری دەڵێت ئیخوان ئەلسەفا ئەرستۆیان ڕەتکردۆتەوە؟ لۆژیکیان ڕەتکردۆتەوە؟ چۆن وتویانە مرۆڤ پێویستی بە لۆژیك و بە فەلسەفە نیە؟ دوبارە گەڕامەوە سەر خوێندنەوەی نامەکان تا گەشتمە نامەی حەڤدەیەم کە بەناونیشانی: هەی جیاوازی زمانەکان، جابری ئەو دەقە وەك بەڵگەیەك بەکاریدەهێنێت بۆ ئەوەی کە ئیخوانە ئەسەفا گوایە وتبێتیان کە مرۆڤ پێویستی بە لۆژیك نیە. بە هەر حاڵ دەقەکە چی دەڵێت؟ ناوەڕۆکەکەی بەمشێوەیە: لە سەرەتای نامەکانماندا باسمان لە گرنگی لۆژیك کرد لە تێگەشتن و تێگەشتنی نامەکانماندا. بەڵام براکەمان بزانە کە دوو لۆژیك هەیە. لۆژیکێکی فەلسەفی هەیە بڕمان باس کردویت، هەروەها لۆژیکێکی زارەکی هەیە واتە گوتن، لە بەر ئەوەی ئەگەر گوتن نەبێت ئەوا لێکتێگەشتن لە نێوان مرۆڤدا نەدەبوو. دوای ئەوەی باس لە ڕۆڵی زمان دەکەن وەك بنچینە و ئامرازی لێکتێگشتن لە نێوان مرۆڤەکاندا هەروەها دەڵێن: بزانە دەروونانێکی بۆ گەرد هەن پێویستیان نە بە وتن و نە بە لۆژیك نیە لە تێگەیاندنی یەکتریدا، واتە دەروونانێکی ڕوحانی لە ڕێگای چاو، لە ڕێگای بەرکەوتن، لە ڕێگای ڕۆح، و ویژدان، وختورەوە یەکتر تێ دەگەیەنن وەك ئەوەی ئەمڕۆ دەیبینین، بۆ ئەوەی پێویستی بە لۆژیکی زارەکی و گوتن ببێت. بەمشێوەیە جابری ئەم دەڵەی ئەوانی بەهەلزانیوە "پێویست بە لۆژیك ناکات" و وشەی زارەکی فەرامۆش کردوە بۆ ئەوەی بڕێت ئەمانە دژی لۆژیك بوون بە مانا فەلسەفیەکەی. پاشان چاوم کەوت بە بەڵگەیەکی تر ئەویش هەوڵستی ئیخوان ئەلسەفا بوو لە بارەی ئەو پەیوەندییەی کە هەیە لە نێوان ئایین و فەلسەفە کە دگمایییەکان لە سەردەمی

خۆیاندا (سەدی چوارەمی کۆچی) دەیانویست ئەو پەیوەندیە ببچڕنن و داوای حەرامکردنی فەلسەفەیان دەکرد بە ناوی ئایینەوە. بەڵگەکە بە ووونی دەڵێت: بزانە برای چاك، خودا پشتیوانت بێت بە نووری خۆی، ئەوەی ئەحکامەکانی ئایین بزانێت ئەوا تەماشاکردنی زانستی فەلسەفە زیانی پێ ناگەیەنێت بەڵکو زانستی ئایینی پێ زیاد دەکات و زیاتر پەی بە ماناکانی دەبات". پاشان زیاتر ووونی دەکاتەوە: "لێژیك تەرازووی فەلسەفەو ئامرازی فەیلەسوفە. ئەگەر فەلسەفە چاکترین هونەرەکان بێت بێ مرۆڤ دوای پێغەمبەرایەتی ئەوا دەبێت تەرازوی فەلسەفە ببێتە ڕاسترین تەرازوکان و ئامرازی فەیلەسوفیش چاکترین ئامرازەکان بێت و هونەری (پیشە- صناعە) لێژیك بە نیسبەت عەقڵ و مەعقولات وەك هونەری نەحوو وایە بێ زمان و دەربڕین".
من کاتێك ئەم نامەو بەڵگانەم دەخوێندەوە توشی شۆکێکی مەزن و بریندار بونی کبریائم بووم وەك ڕاشنبیر، لە بەر ئەوەی ئەوەم لە بارەی کتێبەکەی جابریەوە نوسیبوو کە نوسیم: "ئەم کتێبە هەر کەس بیخوێنێتەوە دوای ئەوەی دەیخوێنێتەوە ناگەڕێتەوە سەر ئەو شێوەیەی جارانی کە لە سەری بووە پێش ئەوەی کتێبەکە بخوێنێتەوە".

لەو ڕۆژەوە گلەیەکەم ئیدی ئاراستەی جابری نەکرد، بەڵکو ئاراستەی خۆم کرد، لە بەر ئەوەی بڕیارمکم لە بارەی کتێبەکەوە داوە لە بابەتێکدا بێ ئەوەی هەموو کلیلە مەعریفیەکانیم پێ بێت. وە سوێندمکم لە گەڵ خۆمدادا کە لەو کاتە بەدواوە هیچ شتێك نەڵێم و هیچ بڕیارێك نەدەم بێ ئەوەی تەواو دڵنیا نەبم لە بارەی هەموو زانیاریەکانم لە بارەیەوە. بەمشێوەیە بڕیاری دوبارە پەروەردەکردنەوەی خۆم دا، دوبارە ڕاشنبیرکردنەوەی خۆم. بەمشێوەیە من سەرمکردە سەر، من کە زمانی عەرەبی و کەلەپوری عەرەبیم بە شێوەیەکی بەشەکی لە زانکۆ خوێندبوو، بەشێوەیەکی ترسناك سەرمکردە سەر خوێندنەوەی کتێبەکانی کەلەپور و دەیەها و دەیەها لەو سەرچاوانەم بەسەرکردەوە کە جابری ئاماژەی بێ کردبوون و هەموو بەڵگەکانم یەك بە یەك وردبینی دەکرد و لە ڕاستی هەموو بوارەکانیم دەکۆڵیەوە. بە ڕاشکاوی پێتان دەڵێم بەڵگەی ئیخوان ئەلسەفا تەنها بەڵگە نەبوو، بەڵکو چاوم کەوت بە دەیەها و دەیەها بەڵگەی وەك ئەو بەهەڵەدابردنانەی کە جابری بەرامبەر خوێنەرەکانی کتێبەکەی خۆی کردبووی کە منیش یەکێکیان بووم لەوانە، ئیدی ئەمەی بە مەبەست کردبێت یان بێ مەبەست –نازانم-.
ئەمڕۆ من بە ڕاشکاوی دەڵێم: من دانپێدانانێك بێ جابری دەکەم، کە چارەکە سەدەیەکی تەواوم لە گەڵ بەسەر برد و ئەو هەموو ساڵە ئەوم خوێندەوە و سەرچاوەکانی و سەدەها لەو سەرچاوانەی کەلەپوری ئیسلامی

و پێش ئەویش مەسیحی و لە پێش ئەوانیشەوە کەلەپوری یۆنانی و هەر شتێك پێویست بێت بێ گفتوگۆکردن لە گەل پرۆژەکەی ئەودا خوێندمەوە، من دانی پێدا دەنێم، لە بەردەم ئەوەدا، کە سودێکی زۆر گەورەی پێ گەیاندوم، ئەو ناچاری کردم دوبارە ڕۆشنبیریە کلەپوریەکەم بونیاد بنێمەوە. من زۆر قەرزاری ئەوم سەرەڕایی هەموو ئەو ڕەخنانەی ئاراستەم کردوە.

وەستگەی شەشەم:

ئەو پێنج وەستگەیەی کە پێشتر باسکراوە هەمووی وەك وەستگەی دەرچوون وابوون، لەوەوە هەموو ئەوانەم نوسی کە لە ماوەی ژیانمدا نوسیم لە لێکۆڵینەوە و وتار کە ژمارەکەی نزیك بووەتەوە لە پێنج سەد، وە کتێب کە نزیك بێتەوە لە سی دانە، وە زیاتر لە سەد وەرگێڕان. بەڵام بە پێچوانەوە وەستگەی شەشەم وەك وەستگەی وەستان و بێ دەنگی و ئیفلیجی تەواوەتی بوو لە نوسین: وەستگەی ئازاری بەردەوامی سوریا لە چوار ساڵ لەمەوبەرەو بێ ئەوەی لە ئاسۆوە هیچ موژدەیەکی کۆتایی هاتنی دەرکەوێت.
بە درێژای ئەو چوار ساڵە پێنوس هیچ یارمەتی دەرم نەبوو تەنها لە نوسینی دوو وتاردا نەبێت: کە یەکەمیان لە 21/3/2011 هاوکات لە گەڵ سەرەتاکانی شۆڕشەکانی بەهاری عەرەبی لە تونس و میسر و لیبیا، دوەمیشیان لە 28/5/2011 لە گەڵ تێکەڵ بوونی سوریاش بە هەراوهوریای ئەو بەهارە.

وتاری یەکەم ئەم ناونیشانەی لە خۆ گرتبوو: مۆژویەکی بچوك لە پەراوێزی مۆژویەکی گەورەدا. مەبەستم لە مۆژوی گەورە شۆڕشەکانی بەهاری عەرەبی بوو کە ئەو کات وا دەردەکەوت وەك ئەوەی جیهانی عەرەبی بخاتە ناو قۆناغی شۆڕشە مۆژویە گەورەکانی وەك ئەوەی فەرەنسا لە ساڵی 1789 بەخۆیەوە بینی یان ئەوروپای ڕۆژئاوا لە ساڵی 1848 یان دەوڵەتانی بلۆکی ناسراو بە سۆشیالیستی لە کۆتاییەکانی سەدەی بیستدا. بەڵام مۆژووی بچوك مەبەستم لێ ی ئەو مۆژووە کەسیەی خۆم بوو کە هاوپەیوەستە بە نائومێدییەکی گەورە. من، وەك ئەوەی دەربارەی خۆم لە کۆتایی ئەو وتارەدا دەرباری شۆڕشەکانی بەهاری عەرەبی ئاماژەی بێ کرد، کۆی نائومێدیم بە شۆڕشی ئاوابووی ئێران زیاتر لەوەی کۆی ئومێد بم بە شۆڕشەکانی بەهاری عەرەبی هەڵهاتوو، کە لە کۆتایی وتارەکەمدا وتم کە ئەگەر من ئومێدکم بە شتێك هەبێت ئەوەیە کە بەکو ئەم ترس و بەدگومانیەم لە شوێنی خۆیدا نەبێت، بەکو ئەنجامەکانی ئەم شۆڕشە عەرەبیانە هەمان ئەنجامی شۆڕشی ئێرانی نەبن کە هێزە چالاکەکانی لە

ژێر ناوی ئایدۆلۆجیای ئایینی دا دەستیان بەسەرداگرت، بەڵکو خۆشبەختیم بەو بەهارە هاوەڵی هەمیشەییم بێت لەو تەمەنەی کە ماومە.
بەڵام، وەك بەرەو پێشڤەچونەکانی دواتری ڕوداوەکان سەلماندییان، بەگە بوو لە سەر ئەوەی کە ترسەکەم لە جێگای خۆیدا بوو: بەهاری عەرەبی دەرگایەکی نەکردەوە جگە لە دەرگای دۆزەخ و گەانەوە بۆ پێش تازەگەری چاوەڕوانکراو و سەر لە نوێ نغرۆبوون لە ناو زەلکاوی سەدەکانی ناوەاستی خاچپەرستی- هیلالی.

بەام وتاری دووەمم کە لە کۆتاییەکانی مانگی ئایاری 2011 نوسیم ناونیشانەکەی ئەمەبوو: سوریا: دەسەاتێك لە چاکسازییەوە بۆ خۆهەوەشاندنەوە. کە ناواخنەکەی ئەوە بوو کە سوریای، فرە ئایین و فرە تایەفەو ئیتنیك، بە نۆبەی خۆی لە بەردەم دەرگای دۆزەخی شەی ناوخۆدا وەستاوە ئەگەر دەسەات دەستپێشخەری نەکات بە چاکسازی کردن لە خۆیدا بە هەوەشاندنەوەی خۆی لە لایەن خۆیەوە. بە بۆ ئەم هەوشانەوەیە هیچ ڕێگایەکی تر نیە بۆ چاکسازییەکی ئاشتیخوازانە کە وەات لە وێران بوون بپارێزێت. بەام لە بری ئەوە ژێم هەتا خۆی لەو بەڕێنانەش دزیوە کە بۆ چاکسازی دابوی. بەام با دان بنێم بەوەشدا کە بۆوابونم لەو کاتەدا بە بڕێك لە ئومێد، بەوەی داوا لە ژێم بکەم کە لە پێناوی دوورخستنەوەی شەی ناوخۆی تایەفی وێرانکەر خۆی هەوەشێنێتەوە، لە جێگای خۆیدا نەبوو چونکە ئەوکات، واتە لە هەفتەکانی سەرەتای سەرهەدانی ڕاپەڕینی سوریادا، ڕێی دەرکی لە ڕووی ڕاگەیاندن و پارەپەدان و چەکدارکردنەوەم درك پێ نەکردبوو، ئەو ڕێەی کە ئەمڕۆ گەلی سوریا بە هەموو لایەکەوە نرخەکەی بە خوێن و بەگیان و بە وێرانکردنێك دەدەن کە لە هێلاکەوە وێنەی نەبووە، ئەمەش لە بارودۆخکی هەرەمی و نەوەوەتدا کە ڕووبەڕووی ململانێیەکی گەرموگوڕی تایفی سونی/ شیعی دەبێتەوە کە زەنگی دووبارە بوونەوەی ئەو ململانێ زۆر دێندانەی کاسۆلیکی/ پرۆستانتی لێ دەدات کە ئەوروپا لە سەدەی شازدەو حەڤدەدا بەخۆیەوە بینی.
ئەوەی دەمێنێتەوە لە کۆتاییدا بیڵێم ئەوەیە کە ئیفلیج بوونم لە نوسین، منێك کە هیچ شتێکم لە ژیاندا نەکردوە جگە نوسین، وەك مردن وایە. بەام بەهەرحاڵ وەك مردنکی بچوك دەمێنێتەوە لە پەراوێزی ئەو مردنە گەورەیەدا کە مردنی نیشتیمانە.

تێبینی: ئەم وتارە دواهەمین وتاری بیرمەندی سووری "جۆرج تەابشی"یە، پێش کۆچی دوایی نوسەر لە 16/3/2016 .

_____

سەرچاوە:

http://www.atheer.om/archives/11257/%D8%B3%D8%AA-%D9%85%D8%AD%
/D8%B7%D8%A7%D8%AA-%D9%81%D9%8A-%D8%AD%D9%8A%D8%A7%D8%AA%D9%8A